

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Jogi buktatók az iskolapszichológiában

2021. október 14.

Vonatkozó jogszabályok

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.)
- A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról rendelkező 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet (Ép.r.)
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (Vhr.)
- A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet (Rendelet)
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.)
- A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.)

- *Szakmai protokoll*

Kettős ellátási forma

- Az óvoda- és iskolapszichológiai feladatok a nevelési-oktatási intézményben
 - A nevelési-oktatási intézményben alkalmazott óvodapszichológus, iskolapszichológus által ellátott feladatok elsődleges célja a gyermek, a tanuló személyiségfejlesztése, lelki egészségvédelme, továbbá a nevelő-oktató munka hatékonyságának segítése.
- Az óvoda- és iskolapszichológiai feladatok a pedagógiai szakszolgálati intézményben
 - Az iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás feladata a pedagógiai szakszolgálati intézményben a nevelési-oktatási, illetve szakképző intézményekben dolgozó pszichológusok munkájának összefogása és segítése, melyet az iskola- és óvodapszichológus feladatok koordinátora lát el.

Kik végezhetik?

- A nevelési-oktatási intézményben
 - pszichológus és óvodapedagógus vagy gyógypedagógus vagy konduktor vagy tanító vagy tanár,
 - pszichológus tanácsadás és iskolapszichológia szakirányon,
 - pedagógiai szakpszichológus, óvoda- és iskola-szakpszichológus, óvoda- és iskolapszichológus,
 - tanácsadó szakpszichológus.
- *Ha a munkakör megfelelő végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezővel nem tölthető be, óvodapszichológusként, iskolapszichológusként ötéves határozott időre alkalmazható az is, aki pszichológus végzettséggel és szakképzettséggel rendelkezik, de nem rendelkezik a szükséges pedagógus vagy szakpszichológus szakképzettséggel vagy szakiránnyal, feltéve, hogy öt éven belül vállalja a munkakör betöltéséhez szükséges szakképzettség, szakvizsga megszerzését.*

Kik végezhetik?

- A pedagógiai szakszolgálati intézményben
 - pedagógiai szakpszichológus, óvoda- és iskolapszichológus, óvoda- és iskola-szakpszichológus,
 - tanácsadó szakpszichológus.
- Az Intézményben a gyermekekkel, tanulókkal való közvetlen foglalkozást ... szakvizsgázott pedagógus-munkakörben foglalkoztatottak végzik.
- Az, aki nem rendelkezik szakvizsgával, ... pedagógus munkakörben foglalkoztatható, feltéve, hogy a munkáltató előírja a szakvizsga - az Intézménynél történő foglalkoztatástól, vagy ha ez kedvezőbb, a szakvizsgára történő jelentkezéshez meghatározott pedagógus-munkakörben eltöltött szakmai gyakorlat megszerzésétől számított - öt éven belüli megszerzésének kötelezettségét.
- *Nem vonatkozik a szakvizsga megszerzésére vonatkozó kötelezettség arra a pedagógiai szakszolgálati intézményben foglalkoztatott pedagógusra, aki pedagógiai szakszolgálati feladatot ellátó munkakörben a rendelet hatályba lépéséig legalább öt év szakmai gyakorlattal rendelkezik, és 2013. január 1-től számított ötödik év végéig eléri a rá vonatkozó öregségi nyugdíjkorhatárt.*

Ki a pszichológus? Ki a szakpszichológus?

- Pszichológus
- a Magyar Népköztársaság oktatási rendszeréről szóló 1961. évi III. törvény (és a felsőoktatási intézményekről szóló 1962. évi 22. törvényerejű rendelet) szerinti egyetemi szintű pszichológus szak (beleértve az 1963-1985 közti trifurkációs, szakosító alapképzésben szerzett végzettséget és szakképzettséget is),
- az oktatásról szóló 1985. évi I. törvény szerinti egyetemi szintű pszichológus szak,
- a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti egyetemi szintű pszichológus szak,
- pszichológiai mesterképzési szak az alábbi lehetséges specializációkkal:
 - klinikai és egészségpszichológia,
 - fejlődés- és klinikai gyermekpszichológia,
 - kognitív pszichológia,
 - társadalom- és szervezetpszichológia,
 - munka- és szervezetpszichológia,
 - tanácsadás- és iskolapszichológia,
 - interperszonális és interkulturális pszichológia,
- egészségpszichológia mesterképzési szak.

Ki a pszichológus? Ki a szakpszichológus?

- Szakpszichológus
- a szakpszichológus képzésről szóló 10/1981. (VIII. 6.) MM-EüM együttes rendelet (pedagógiai pszichológus és a munkapszichológus szakpszichológus),
- a felsőoktatási intézményekben folyó szakosító továbbképzésről szóló 7/1987. (VI. 29.) MM rendelet (is lehetett munka- és pályatanácsadó pszichológus),
- a szakpszichológusi szakirányú továbbképzési szakok képesítési követelményeiről szóló 5/1998. (IX. 29.) OM rendelet,
- *E rendelet értelmében a hatálybalépését megelőző továbbképzésben a szakpszichológus képzésről szóló 10/1981. (VIII. 6.) MM-EüM együttes rendelet alapján szerzett pedagógiai pszichológusi és munkapszichológusi szakképesítés, illetve a szakosító továbbképzésről szóló 7/1987. (VI. 29.) MM rendelet alapján szerzett munka- és pályatanácsadó pszichológusi szakképzettség - a fentiek sorrendjében - egyenértékű az e rendelet alapján a pedagógiai pszichológia, a munka- és szervezetpszichológia, illetve a tanácsadás-pszichológia szakirányú továbbképzési szakon szerzett szakpszichológusi szakképzettséggel.*

Ki a pszichológus? Ki a szakpszichológus?

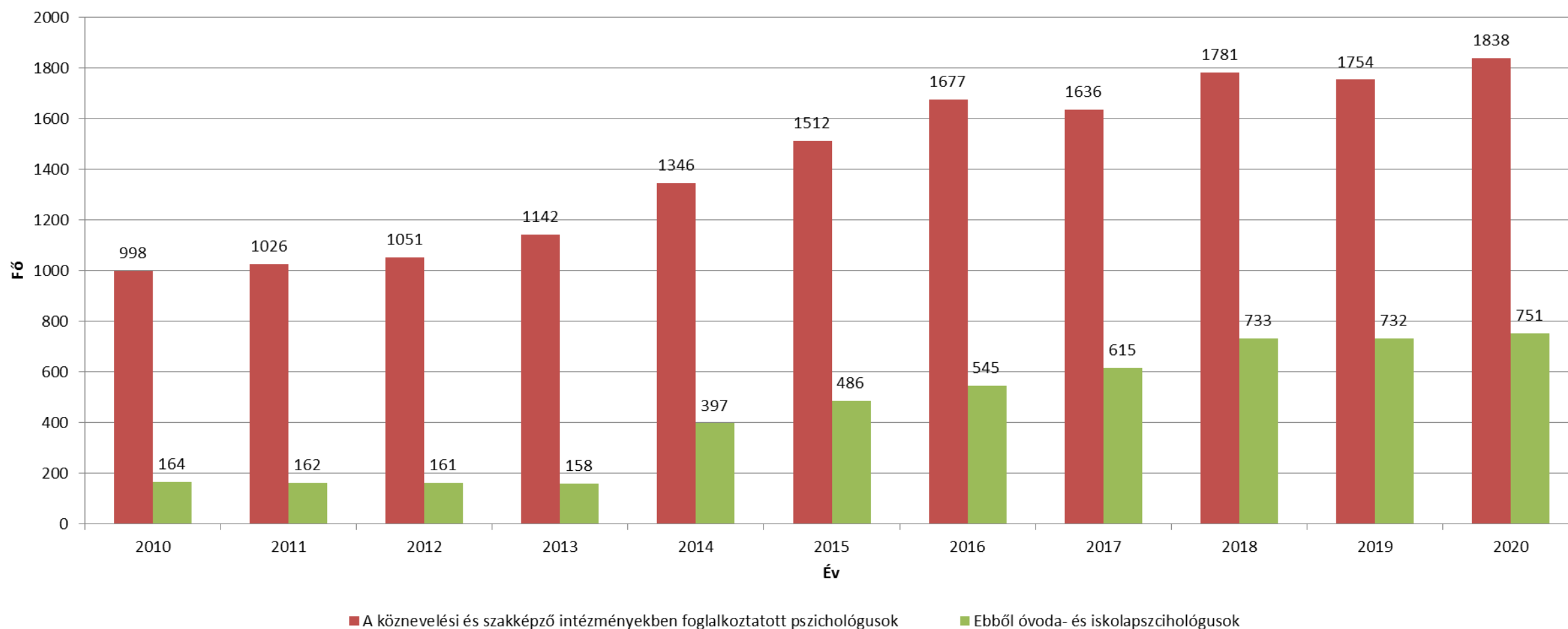
- A szakirányú továbbképzés szervezésének általános feltételeiről szóló 10/2006. (IX. 25.) OKM rendelet: a továbbiakban jogszabályi szabályozási szinten a pedagógiai szakpszichológia, a munka- és szervezetpszichológia és a tanácsadás-pszichológia szakirányú továbbképzési szakok nem jelennek meg, azonban 10/2006. a (IX. 25.) OKM rendelet rendelkezése értelmében Felsőoktatási Regisztrációs Központ (ma: Oktatási Hivatal) a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerint indított szakirányú továbbképzési szakokat (tehát a pedagógiai szakpszichológia, a munka- és szervezetpszichológia és a tanácsadás-pszichológia szakokat is) külön kérelem nélkül nyilvántartásba vette.

Adatok (2020-ban már a szakképző intézmények nélkül)

Év	Pszichológus munkakörben foglalkoztatottak száma
2010	998
2020	1838

Pszichológusok a köznevelési és a szakképző intézményekben

Adatok 2020 (már a szakképző intézmények nélkül)

Megnevezés	Állami	nem állami	Összesen
Pedagógiai szakszolgálat	1035	52	1087
Általános iskolák, középfokú iskolák	485	76	561
Kollégium, AMI	9	1	10
Óvoda	175	5	180
Összesen	1704	134	1838

A foglalkoztatás kötelező esetei

- Az óvodapszichológus kötelező létszámát az óvoda gyermeklétszáma alapján kell meghatározni oly módon, hogy 500 gyermekenként egy, a teljes munkaidő ötven százalékában foglalkoztatott óvodapszichológust kell alkalmazni.
- Az iskolapszichológus kötelező létszámát az iskola tanulólétszáma alapján kell meghatározni oly módon, hogy 500 tanulónként egy, a teljes munkaidő ötven százalékában foglalkoztatott iskolapszichológust kell alkalmazni.
- Ha az Intézmény működési körzetében működő nevelési-oktatási, illetve szakképző intézményben az iskolapszichológus, óvodapszichológus munkakör nem került betöltésre, az adott munkakör betöltéséig, a nevelési-oktatási, illetve szakképző intézmény vezetőjének erre vonatkozó írásbeli kérésére az Intézmény támogatást nyújthat az ellátás iránti igény kielégítéséhez.

Tevékenységek a pedagógiai szakszolgálat színterén

Az Nkt. 18. § (2) bekezdés h) pontja szerinti iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás feladata a pedagógiai szakszolgálati intézményben a nevelési-oktatási, illetve szakképző intézményekben dolgozó pszichológusok munkájának összefogása és segítése, melyet az iskola- és óvodapszichológus feladatok koordinátora lát el.

- Az óvodai, iskolai preventív szűrések járási szintű koordinációja, együttműködés a pszichológiai tárgyú mérésekben és az eredmények kommunikációjában.
- A nevelési-oktatási, illetve szakképző intézményekben foglalkoztatott pszichológusok számára legalább havi rendszerességgel szakmai konzultációs foglalkozások szervezése.
- A nevelési-oktatási, illetve szakképző intézményekben dolgozó pszichológusok által ellátásban részesített gyermekeket, tanulókat érintően szakmai konzultációs lehetőség biztosítása a pedagógiai szakszolgálati, vagy az egészségügyi ellátás illetékességi körébe tartozó vizsgálat kezdeményezésére vonatkozó döntés kialakításában, javaslattétel annak irányultságára, helyére.
- A nevelési-oktatási, illetve szakképző intézményekben dolgozó pszichológusok megkeresésére egyéni szakmai segítség, esetvezetési segítségnyújtás, kettős vezetést igénylő csoportfoglalkozások vezetésében való közreműködés.

Tevékenységek a pedagógiai szakszolgálat színterén

- A nevelési-oktatási, illetve szakképző intézmény vagy az intézményben dolgozó iskolapszichológus, óvodapszichológus megkeresésére esetmegbeszélő, tanári képességfejlesztő csoportfoglalkozás megszervezése, közreműködés annak az adott intézményben történő megvalósításában.
 - Egyéni tanácsadás és konzultáció a nevelési-oktatási, illetve szakképző intézményekből érkező pedagógusok számára.
 - Az Intézmény és a nevelési-oktatási, illetve szakképző intézmény közötti kapcsolat, kommunikáció segítése.
 - A pedagógiai szakszolgálatnál önkéntesen bejelentkező, az óvodától, iskolától független szolgáltatást igénylő szülők és gyermekek óvodai, iskolai problémákkal összefüggő ellátása, szakmailag indokolt esetben a titoktartás szakmai, etikai elveinek betartása mellett az érintett intézményében dolgozó iskolapszichológussal, óvodapszichológussal való konzultáció.
 - Az iskola- és óvodapszichológus koordinátor kapcsolatot tart a miniszter által az országos szakmai irányítási feladatok ellátásában való közreműködésbe bevont Országos Iskolapszichológiai Módszertani Bázissal.
-

Tevékenységek a nevelési-oktatási intézmények színterén

A nevelési-oktatási intézményben alkalmazott óvodapszichológus, iskolapszichológus feladatainak elsődleges célja a gyermek, a tanuló személyiségfejlesztése, lelki egészségvédelme, továbbá a nevelő-oktató munka hatékonyságának segítése.

- A nevelési-oktatási intézményben dolgozó óvodapszichológus, iskolapszichológus közvetlen segítséget nyújt a pedagógusoknak a nevelő-oktató munkához.
- Az óvodapszichológus, az iskolapszichológus a nevelési-oktatási intézményben a gyermekekkel, a tanulókkal közvetlenül, egyéni vagy csoportos foglalkozások keretében közreműködik a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait javító és iskolai teljesítményét növelő intézkedésekben, kezeli a tanulóknak a nevelési-oktatási intézménnyel összefüggő személyközi kapcsolati kommunikációs és esetlegesen fellépő teljesítményszorongásos tüneteit.
- Megszervezi azokat a pszichológiai jellegű szűrővizsgálatokat, amelyek a képességvizsgálatok, szociometriai vizsgálatok, tanulási szokások, tanulási motiváció vizsgálatának körébe tartoznak, vagy a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségek megelőzése érdekében szükségesek,

Tevékenységek a nevelési-oktatási intézmények színterén

- Megszervezi a mentálhigiénés preventív feladatokat a nevelési-oktatási intézményben az egyén, a tanulócsoporthoz, és az intézményi szervezet szintjén.
- Megszervezi a nevelési-oktatási intézményben az egészségfejlesztéssel, a nevelő-oktató munka, a szexuális nevelés segítségével, a nevelési-oktatási intézményben észlelt személyközi konfliktusok és az erőszakjelenségek megoldásával kapcsolatos pszichológiai témájú feladatokat.
- Megszervezi a krízistanácsadást a következő váratlan súlyos élethelyzetekben: kortárshaláleset, súlyos iskolai kudarcélmény, váratlan családi, egészségügyi krízishelyzet, továbbá terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén továbbirányít a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez, valamint
- A kiemelten tehetséges gyermek, tanuló tehetséggondozásában a pedagógusokkal és a pedagógiai szakszolgálat szakemberével közösen kidolgozza az együttműködés és az ellátás kereteit.
- Az óvodapszichológus, az iskolapszichológus ezen feladatok megszervezése során szűréseket, vizsgálatokat, tréningeket, egyéni és csoportos tanácsadást szervezhet a gyermek, a tanuló, a pedagógus, továbbá a szülő megkeresésével, valamint az érintett gyermek, tanuló személyiségének fejlesztésével összhangban a szülő számára is.

Tevékenységek a nevelési-oktatási intézmények színterén

- Segíti a pszichológiai ismereteknek a nevelési-oktatási intézményen belüli elsajátítását.
- Kapcsolatot tart a környezetében működő óvodában, iskolában dolgozó óvodapszichológussal, iskolapszichológussal.
- Együttműködik a kijelölt pedagógiai szakszolgálatban dolgozó óvodapszichológussal, iskolapszichológussal a nevelési-oktatási intézményben a pszichológiai tevékenységgel érintett gyermekek, tanulók pedagógiai szakszolgálati vagy egyéb egészségügyi szakellátásra történő utalása vonatkozásában.
- Az óvodai, iskolapszichológusi munka szakmai minőségbiztosítása érdekében kapcsolatot tart az oktatásért felelős miniszter jogszabályban kijelölt, az Országos Iskolapszichológiai Módszertani Bázis feladatait ellátó intézménnyel,
- Együttműködik a pedagógiai szakszolgálattal az érintett gyermek, tanuló pedagógiai szakszolgálati ellátás keretében történő gondozásában,

Tevékenységek a nevelési-oktatási intézmények színterén

- A nevelési-oktatási intézmény vezetője a külső egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásánál beszerzi az intézményben dolgozó óvoda- vagy iskolapszichológus véleményét.
- Abban az esetben, ha a pedagógus a gyermek, a tanuló bántalmazását vagy más deviáns viselkedésformákat észlel, az adott osztály vagy tanulócsoport nevelésében, oktatásában közreműködők bevonásával esetmegbeszélést kezdeményez, majd a pedagógusokkal közösen feltárja azokat a lehetséges okokat, amelyek a viselkedés sajátos formájához vezethettek. A konfliktusban érintett gyermekek, tanulók az iskolapszichológus kiemelt segítségével részesülnek.
- Amennyiben az érintett gyermek, tanuló vagy a tanulók csoportja vonatkozásában a viselkedési problémák ismétlődő jellegűek, az intézmény vezetője értesíti óvodás gyermek esetén az óvodapszichológust, tanuló esetén az iskolapszichológust, és egyúttal meghatározza azt az időpontot, amikor a gyermek, a tanuló köteles a pszichológus tanácsadásán részt venni.

Tevékenységek a nevelési-oktatási intézmények színterén

- A szülő kötelessége, hogy gyermekével megjelenjen a nevelési tanácsadáson, továbbá biztosítsa gyermekének az iskolapszichológusi, óvodapszichológusi vizsgálaton és a fejlesztő foglalkozásokon való részvételét, ha a tanulóval foglalkozó pedagógusok kezdeményezésére a nevelőtestület erre javaslatot tesz. Ha az e bekezdésében foglalt kötelezettségének a szülő nem tesz eleget, a tankerületi központ kötelezi a szülőt kötelezettségének betartására.

Kérdések I. Engedély

- *„Iskolapszichológusként milyen tevékenységekhez lehet előzetesen globális engedélyt kapni a szülőktől, vagyis mik azok a tevékenységek, amik éppen úgy részei a munkavégzésének, mint a pedagógusnak a tanítás.*
- *Kell-e ahhoz szülői engedély, hogy az osztályfőnökkel közösen beszéljünk egy gyermekkel?*
- *Mi az eljárás, ha a gyermek (18 év alatti, de jellemzően kamasz) maga felkeresi az iskolapszichológust, hogy problémája van? Elvileg szülői engedély kellene ehhez, de nem életszerű, hogy meg se hallgassuk, csak ha eleve hozza a szülő engedélyét.*
- *Az is kérdés, hogy beszélhetünk-e a gyerekkel szülői engedély nélkül, ha a gyerek egy osztályfoglalkozáson olyan megjegyzést, utalást tesz, amiből joggal merül fel a bántalmazás gyanúja.*

- Az iskolapszichológus fő tevékenységeit a jogszabály felsorolja (Vhr.).
- Nkt. 42. § (1) A pedagógust, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottat, továbbá azt, aki közreműködik a gyermek, tanuló felügyeletének az ellátásában, hivatásánál fogva harmadik személyekkel szemben titoktartási kötelezettség terheli a gyermekkel, a tanulóval és családjával kapcsolatos minden olyan tény, adatot, információt illetően, amelyről a gyermekkel, tanulóval, szülővel való kapcsolattartás során szerzett tudomást. E kötelezettség a foglalkoztatási jogviszony megszűnése után is határidő nélkül fennmarad. A titoktartási kötelezettség nem terjed ki a nevelőtestület tagjainak egymás közti, valamint a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival történő, a tanuló fejlődésével összefüggő megbeszélésre.

Kérdések II. Az engedély formája

- *„Milyen tevékenységhez kell előzetes szülői engedély, és ezt meg lehet-e tenni szóban?”*
- *Mi ennek az engedélykérésnek a formája - mi az, amit helyileg az igazgató, házirend szabályozhat?*
- *Milyen engedély kell, kell-e egyáltalán, vagy mikor elég a szülők tájékoztatása a foglalkozás témájáról az osztályfoglalkozásokhoz (ofő óra keretében).”*

Kérdések II. Az engedély formája

- Bizonyíthatóság – írásos forma.
- Az óvoda pedagógiai programja meghatározza
 - azokat a nevelési feladatokat, tevékenységeket, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét, melyek által minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez,
 - a gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységet,
 - a szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formáit,
 - az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket, programokat, tevékenységeket,
 - a nevelőtestület által szükségesnek tartott további elveket.

Kérdések II. Az engedély formája

- Az iskola pedagógiai programja meghatározza
 - az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveit, értékeit, céljait, feladatait, eszközeit, eljárásait,
 - a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
 - a közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatokat,
 - a pedagógusok helyi intézményi feladatait, az osztályfőnöki munka tartalmát, az osztályfőnök feladatait,
 - a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendjét,
 - a szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formáit,
 - a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket,
 - a nevelőtestület által szükségesnek tartott további elveket.

Kérdések III. Együtt élő, külön élő szülők

- *„Ha a szülőtől engedélyt kell kérni, akkor elég-e együtt élő szülők esetén az egyik szülő nyilatkozata?”*
- *Mi a helyzet az elvált szülők esetén? Kell-e ez ügyben „nyomoznia az iskolapszichológusnak, illetve kinek kell tudnia az iskolában, hogy a gyerekfelügyelet közös-e?”*
- Analógia: A szakértői vizsgálat megkezdéséhez a szülői felügyeletet gyakorló mindkét szülő együttes jelenléte szükséges. A vizsgálaton megjelent szülő a távollévő szülőt képviselheti, erről a szülőt legkésőbb a vizsgálat megkezdésekor tájékoztatni kell. Kétség esetén vélelmezni kell, hogy a vizsgálaton megjelent szülő a távollévő szülő képviselőjére nem jogosult. (Rendelet)

Kérdések III. Együtt élő, külön élő szülők

- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) úgy nyilatkozik, hogy a szülői felügyeletet a szülők – megállapodásuk vagy a gyámhatóság vagy a bíróság eltérő rendelkezése hiányában – közösen gyakorolják akkor is, ha már nem élnek együtt. A különélő szülők megállapodásának hiányában – kérelemre vagy a gyermek érdekében hivatalból – a bíróság dönt arról, hogy a szülői felügyeletet melyik szülő gyakorolja.
- Ha a szülői felügyeletet a szülők megállapodása vagy a bíróság döntése alapján az egyik szülő gyakorolja a különélő szülők csak a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben gyakorolják közösen jogaikat (kivéve, ha a gyermekétől különélő szülő felügyeleti jogát a bíróság e tekintetben korlátozta vagy megvonta). A Ptk. a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésnek az alábbiakat tekinti:
 - a kiskorú gyermek nevének meghatározása és megváltoztatása,
 - a szülőjével azonos lakóhelyén kívüli tartózkodási helyének, huzamos időtartamú vagy letelepedés céljából történő külföldi tartózkodási helyének kijelölése,
 - állampolgárságának megváltoztatása és
 - iskolájának, életpályájának megválasztása.

Kérdések IV. Szülői engedély hiánya

- *„Mi a teendő, ha a gyerek maga szeretne az iskolapszichológushoz jönni beszélgetni, de a szülő ehhez nem járul hozzá?”*
- A szülő kötelessége, hogy gyermekével megjelenjen a nevelési tanácsadáson, továbbá biztosítsa gyermekének az iskolapszichológusi, óvodapszichológusi vizsgálaton és a fejlesztő foglalkozásokon való részvételét, ha a tanulóval foglalkozó pedagógusok kezdeményezésére a nevelőtestület erre javaslatot tesz. Ha az e bekezdésében foglalt kötelezettségének a szülő nem tesz eleget, a tankerületi központ kötelezi a szülőt kötelezettségének betartására.

Kérdések V. Nem kooperáló szülő

- *„Szakértői vélemény kérésekor a kérvényen, amit a szülő nyújt be, fel kell tüntetni, hogy ki kezdeményezte a vizsgálatot, a szülő, az iskola vagy együtt. Ha a szülő a kezdeményező fél, és három kijelölt időponton nem jelenik meg a gyerekekkel, akkor törlik a vizsgálati kérvényt. Ha a szülő nem akarja a vizsgálatot, akkor ki tud úgy térni – és vannak is erre tapasztalatok – hogy úgy tér ki a vizsgálat alól, hogy az űrlapon bejelöli, hogy ő a kezdeményező, és egyszerűen nem jelennek meg a vizsgálaton. Mi ilyenkor a teendője az iskolának?”*

Kérdések V. Nem kooperáló szülő

229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

- 42. § (1) Az illetékes tankerületi központ közigazgatási hatósági eljárás keretében hoz döntést a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény megállapításával, illetve a szakértői véleményben foglaltakkal összefüggésben.
- ...
- (3) Az eljárás megindítását köteles kérni
- a) a nevelési-oktatási, a szakképző a gyermekjóléti, gyermekvédelmi, szociális intézmény, vagy a gyámhatóság, ha a szülő a szakértői vizsgálat szükségességével nem ért egyet, illetve a kérelmet nem írja alá,
- b) a szakértői bizottság, ha a szülő a gyermekével a szakértői vizsgálaton ismételt felhívás ellenére nem jelenik meg vagy a szakértői vizsgálatban nem működik közre, illetve a szakértői véleményben foglaltakkal vagy annak továbbításával nem ért egyet,
- c) a szakszolgálati-esélyegyenlőségi szakértő, ha a szakértői bizottság eljárásában megszegték a vizsgálat eljárási szabályait,
- d) a kijelölt nevelési-oktatási intézmény vezetője, ha a gyermeket a szakértői vélemény alapján a kijelölt nevelési-oktatási intézménybe nem íratják be.

Kérdések VI. Tanú, szakértő

- *„Az iskolapszichológus rendőrség vagy bíróság által kötelezett megjelenésének keretei, feltételei: Mikor kell mennie, mikor mondhat nemet az iskolapszichológus? A titoktartás meddig tart? Ha elváltak a szülők és csak az egyik szülő rendelkezik felügyeleti joggal, akkor ki oldhatja fel a titoktartást?”*
- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló a 2004. évi CXL. törvény (Ákr.)
- Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (Itv.)
- A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.)
- A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény
- (Be.) Aki foglalkozásánál vagy közmegbízatásánál fogva - a minősített adatra vonatkozó titoktartási kötelezettség esetét ide nem értve - titoktartásra köteles, a tanúvallomást megtagadhatja, ha a tanúvallomással a titoktartási kötelezettségét megsértené, kivéve, ha jogszabályban meghatározottak szerint
 - a) ez alól az arra jogosult felmentette, vagy
 - b) a bíróság, az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság kérése alapján a titoktartási kötelezettség alá eső adat továbbítása az adatkérés keretében megkeresett szervezet számára kötelező.

Kérdések VI. Tanú, szakértő

- Ákr.
- Tanúként nem hallgatható meg
 - a) az, akitől nem várható bizonyítékként értékelhető vallomás,
 - b) védett adatnak minősülő tényről az, aki nem kapott felmentést a titoktartás alól az arra jogosított szervtől vagy személytől.
- A tanúvallomás megtagadható, ha
 - a) a tanú az ügyfelek valamelyikének hozzátartozója,
 - b) a tanú vallomásával saját magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná, vagy
 - c) a tanú médiatartalom-szolgáltató, vagy vele munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy, és a tanúvallomásával a számára a médiatartalom-szolgáltatói tevékenységgel összefüggésben információt átadó személy kilétét felfedné.

Kérdések VI. Tanú, szakértő

- Itv. A szakértő köteles a tudomására jutásától számított tíz napon belül - az igazságügyi szakértő öt napon belül - közölni a hatósággal, ha
 - a személyére nézve törvényben meghatározott kizáró ok áll fenn,
 - a feltett kérdések megválaszolása egészben vagy részben nem tartozik azon szakismeretei körébe, amelyekben a szakértő a rá irányadó szabályok szerint jogosult eljárni,
 - a szakértői tevékenységének ellátásában fontos ok akadályozza, így különösen, ha tevékenysége ellátásának vagy részvizsgálatok elvégzésének feltételei nincsenek meg, vagy más hatóság felkérésének kell eleget tennie,
 - a vizsgálat elvégzéséhez más szakértő igénybevétele is szükséges,
 - feladatát a hatóság által megadott határidőre nem képes teljesíteni,
 - a feltett kérdésben kizárólag jogszabályban meghatározott szervezet jogosult szakvéleményt adni vagy
 - a szakértő díja a letétbe helyezett összeget előreláthatólag meghaladja, megjelölve egyidejűleg a még letétbe helyezendő összeget.

Kérdések VII. Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók ellátása

- *„Mi a feladata az iskolapszichológusnak az SNI tanulókkal kapcsolatban? Kinek a feladata ellátni ezeket a tanulókat, ha pszichológiai ellátás is szükséges számukra a szakértői vélemény szerint.”*
- A szakértői véleménynek tartalmaznia kell
 - a sajátos nevelési igényre, vagy annak kizárására vonatkozó megállapítást, az azt alátámasztó tényeket,
 - a gyermek, tanuló nevelésével, oktatásával kapcsolatos sajátos követelményeket, fejlesztési feladatokat, a fejlesztési feladatok ellátásának javasolt időkeretét, javaslatot az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítésre,
 - a szükséges szakemberre vonatkozó javaslatot.

Kérdések VIII. Gyermekvédelmi kérdések

- *„Mikor minősülhet ez a helyzet a gyermek elhanyagolásának, amikor a szülő hibájából a gyermek nem kapja meg a számára szükséges ellátást?”*
- *Mi a teendő, ha a gyermek bántalmazott és a szülő a bántalmazó – de tőle kellene engedélyt kérni, hogy beszélni lehessen a gyerekekkel akár annak eldöntésére is, hogy kell-e gyermekvédelmi jelzést tenni?*
- *Mi számít a gyerek veszélyeztetésének? Mi ilyenkor a szolgálati út?”*

Kérdések VIII. Gyermekvédelmi kérdések

- A pedagógus, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott a nevelési-oktatási intézmény vezetője útján köteles a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 17. § (2) bekezdésében foglaltak szerint eljárni. Ebben a helyzetben az adattovábbításhoz az érintett, valamint az adattal kapcsolatosan egyébként rendelkezésre jogosult beleegyezése nem szükséges. (Nkt)
- 17. § (2) Az (1) bekezdésben meghatározott intézmények és személyek kötelesek
 - a) jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál,
 - b) hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.
- Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet. (Gyvt.)
- A köznevelési intézmény vezetője felel a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért, a gyermekvédelmi jelzőrendszernek a köznevelési intézményhez kapcsolódó feladatai koordinálásáért (Szt.).

Kérdések VIII. Gyermekvédelmi kérdések

- Magyar Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatok Országos Egyesülete
- *„Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére. Figyelembe kell venni ennek megítélésakor, hogy milyen mértékben adottak a feltételek a család rendelkezésére álló erőforrásai tekintetében.”*

Kérdések VIII. Gyermekvédelmi kérdések

- *„Itt kell megemlíteni a nevelési elhanyagolást, amely az iskolalátogatási kötelezettség elhanyagolását, vagy a rendelkezésre álló és javasolt speciális képzési, fejlesztési, egészségügyi szolgáltatások igénybevételének elmulasztását jelenti.*
- *Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.*
- *Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.”*

Kérdések IX. Szociális segítők

- *„A szociális segítők jogi keretei az iskolában, óvodában. Hasonló a szociális segítő protokollja, mint az iskolapszichológusé. Néhol ugyanazt a munkát végzik (tanulóval való személyes munka, tanácsadás, szülőkonzultáció), mint az iskolapszichológusok. Ebből több iskolában van feszültség. A jog milyen különbséget tesz a szociális segítő és az iskolapszichológus között?”*
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet, 25. § (Óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás)
- Útmutató

www.oktatas.hu/pub_bin/dload/unios_projektek/efop194/194_Utmutato_iskola_190710.pdf

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

laszlo.kiss@emmi.gov.hu